Білім ордасында

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ – жоғарғы оқу орындар жүйесінің көшбасшысы

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті – білім саласы мен ғылыми жұмыстарда тәжірибесі мол өзіндік салт-дәстүрімен ерекшеленетін бірден-бір жоғары оқу орны. Қазақ ұлттық университеті Қазақстан ЖОО Басты рейтингісі бойынша көшбасшы болып отыр. Халықаралық QS World University Rankings рейтингінде университет биыл 236-орыннан көрініп, әлемнің 250 үздік университеті қатарына енді. Айта кетерлігі, бұл топқа ТМД елдерінен екі ЖОО – Ломоносов атындағы ММУ мен Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ғана кірді. Осылайша жетекші қазақстандық университет Орталық Азия мен ТМД елдеріндегі теңдессіз көшбасшылығын тағы да дәлелдеді. Университет жоғарғы білікті мамандарды даярлауға, әлемдік білім кеңестігінде интеграциялауға, өндіріске енгізілетін фундаменталды және қолданбалы зерттеулерді дамытуға бағытталатын кең көлемдегі білім, ғылыми, рухани-тәрбиелік, инновациялық негізіне ие.

Соның ішінде, тарих, археология және этнология факультеті - отандық және шетелдік тарих, археология және этнология, мұражай ісі және ескерткіштерді қорғау, мұрағаттану саласында еліміздегі жоғары білікті мамандарды даярлайтын орталық. Факультет түлектері жоғарыда аталған салалар бойынша кең ауқымды білім алып қана қоймай, шет тілдерін меңгере отырып, білім алу барысындағы кең ғылыми байланыстарды орнату арқылы болашақта қызықты және сұранысқа ие жұмыс табуға мүмкіндік алады.

Факультет қабырғасында Омарбеков Талас Омарбекұлы, Қаражан Қуанышбек Сүлейменұлы, Толеубаев Абдеш Ташкенұлы, Елеуов Мадияр Елеуұлы, Жұмағұлов Қалқаман Тұрсынұлы, Кәрібаев Берекет Бақытжанұлы және т.б. сынды көптеген тарих ғылымына еңбегі сіңген танымал ғалымдар, профессорлар, ҚР ҰҒА құрметті мүшелері, мен корреспондент-мүшелері еңбек етуде.

Факультетте маман даярлау Қазақстан тарихы, дүниежүзі тарихы, деректану және тарихнама, Археология, этнология және музеология кафедралары негізінде жүзеге асып отыр. ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, профессор Берекет Кәрібаев басқарып отырған Қазақстан тарихы кафедрасының басымдылығы - тарихи мұраны зерделеу, Отан тарихының өзекті мәселелелерін зерттеудегі жаңа теориялық-методологиялық тұжырымдар мен тарих ғылымдарының әдіснамасын, парадигмаларын қалыптастыру, қазіргі заманғы гуманитарлық ғылым саласындағы қағидаларды және әлеуметтік ғылымдардың ізденісте ұстанымдарын қолдана білетін, бәсекеге қабілетті мамандарды даярлау. Кафедрадағы ғылым және білім беру үдерісіндегі осы дәстүрді жаңа танымал тарихшылар буыны сақтап, жалғастыруда. Кафедрада 12 ғылым докторлары, 16 ғылым кандидаттары еңбек етуде. 1958 жылы құрылған кафедраны 1966 жылға дейін басқарған, оны ұйымдастырушы ірі тарихшы ғалым, тарих ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ КСР ҒА-ның корреспондент мүшесі, 2015 жылы 100 жылдық мерейтойы тойланып өткен Ермұхан Бекмаханов болды.

Қазіргі таңда кафедра Қазақстанның жоғарғы білім беру ісі мен ғылым саласындағы заманауи үдерістерге өз үлесін қосуда. Мұнда білім берудің, ғылым мен инновациялық қызметтің тиімді ықпалдастығы негізінде, қазіргі қоғамдағы зияткерлік орта сұранысын қанағаттандыратын кәсіби мамандарды даярлау белсенді түрде қолға алынуда.

Бүгінде кафедра Түркия, Жапония, Қытай, Германия, Польша және т.б. мемлекеттердің алдыңғы қатар жоғарғы оқу орындарымен тығыз байланыс орната отырып, білім алушы жастардың аталған университеттерден біліктілігін арттырып, қосымша академиялық ұтқырлық бағдарламасы аясында білім алуға мүмкіндік жасап отыр. Кафедра жанынан Орталық Азиядағы дәстүрлі өркениеттерді зерделеудің республикалық ғылыми зерттеу Орталығы ғылыми бағыттағы ізденістердің артуына мол ықпал етуде. Осы негізде, кафедрада маманданатын студенттер мен магистранттар ғылыми жобаларға қатысып, өз ізденістерін республикалық және шетелдік басылым беттерінде жариялауға мүмкіндік алып отыр.

Сонымен қатар Қазақстан тарихы кафедрасы жас ұрпақты ұлтжандылыққа тәрбиелеуде де көптеген игі істерді қолға алып отыр. Әсіресе 2016 жылдағы 1916 жылғы ұлт-азаттық көтерілістің 100 жылдығы, Алаш ардагері Әлихан Бөкейхановтың туылғанына 150 жылдық мерейтойлары аясында көптеген шаралар өткізіп, жастарға өнегелі бағыт **беруде.**

Ақжамал Уразбаева, ***Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Қазақстан тарихы кафедрасының доценті, тарих ғылымдарының кандидаты***
Құралай Арыстанбекова, ***Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың аға оқытушысы***

Руханият

Ақ жаулықты әжелер халыққа ән шашу жолдады

Тәуелсіздіктің 25 жылдығына Қызыл әскер ауылдық мәдениет үйінде тағы да тарту өткізілді. Мәдениет үйінде көпшіліктің назарын аударған «Ақ әжелер» әншілер тобының «Мәңгілік ел мекенім» атты концерттік бағдарламасы болып өтті. Мерекені ауыл әкімінің орынбасары А.Байдуалов, мәдениет үйінің директоры С.Утебаев құттықтау сөзбен ашып берді. Концертке 70-ке жуық көрермен қатысты. Жиналған халық әжелердің өнеріне тәнті болып, өз ризашылықтарын білдірді. Бұл топтың жетекшісі Қарсыгүл Нұрбекова елге жасаған қызметі еленіп, жуырда Елбасының өзі бекіткен «Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығы» мерекелік медалімен марапатталды. Осындай өнер жолын қуып отырған «Ақ әжелер» тобының концерттік бағдарламасын көрермен назарына ұсынып отырмыз.

«Ақ әжелер» әншілер тобының концерттік бағдарламасы:

№	Әншілердің аты-жөні	Орындалған әндер
1	Хор	1."Қазақтай ел қайда?" 2."Айналдым елім".
2	Балқаш әже	"Бұлқынды жүрек".
3	Нұржахан және Тұрсынай әжелер	"Беу,айдай".
4	Зура әже	"Еділ мен Жайық".
5	Шарапат әже	"Сарыарқа".
6	Ділда және Қарсыгүл әжелер	"Ой! Жалған".
7	Айзада әже	"Қайдасыңдар достарым".
8	Нәзира апа	"Ерке сылқым".
9	Тұрсынай әже	"Анашым".
10	Нұржахан әже	"Ақ толғай".
11	Сәуле қыз	"Бол жанымда".
12	Хор	"Ауылың сенің іргелі".

Міне, ел ризашылығына бөленіп, халыққа қызмет етуден шаршамаған ақ жаулықты әжелеріміздің дендеріне саулық, отбасыларына амандық тілейміз. Әншілер тобының халыққа жолдайтын сәлемдері ешқашан таусылмай, жаңғыра берсін.

Ләззат Шүрмен,
Қызыл әскер ауылдық мәдениет үйінің әдіскері

Қоғам

Ақша шақыратын ырымдарды білесіз бе?

Қай ұлттың ырым-жоралғылырын алсаң да ақшаға деген ерекше қатынасты байқайсыз. Барлығында да бір мақсат - ақша тапшылығын көрмеу, оны керісінше - көбейту. Ақшаның сиқырлы күші немесе энергетикалық қасиеті бар екендігі жайында соңғы кездері көп айтылып жүр. Қолыңызда миллион теңге тұрып, одан ешқандай пайда көре алмауыңыз да мүмкін, керісінше он мың теңге бүкіл байлықтың негізі болып жататын әсерлері де аз емес. Ақшаға байланысты ырымдарды сіз де жасап көріңіз, бәлкім сіздің де қалтаңыз қалыңдар... Ақшаны ешқашанда үстел үстіне қоюға болмайды. Сонымен қатар, кілтті, машинаның кілтін үстелдің үстіне қоюға болмайды. Бұл ырымның жоралғысы - машинаның кілтін қойсаңыз, айдап кетеді, үйдің кілтін қойсаңыз ұрлап кетеді. Дастарханның үстін қолмен сыпыруға болмайды, міндетті түрде шүберекпен, әрі қиқымды қолға емес, ыдысқа салу қажет. Ұдайы жасап көріңіз, әрі қаржылық жағдайыңыздағы өзгерісті де бақылауды ұмытпаңыз. Күн батқаннан кейін ақша санамауға тырысыңыз.

Егер санауға тура келсе біреуге жасатқаныңыз жөн. Егер сіз сатушы болсаңыз, ақшаны қолма-қол алып, ал қайтарарда үстел үстіне қойғаныңыз жөн. Бай, қалталы адамдардан қолма-қол ақша алуға тырысыңыз. Көп жағдайда үйде бос шыны ыдыстары - банка, жәшіктер тұрып қалады. Бұлар - "қара үңгірлер" үйге келген кірістің бәрін тартып кетеді. Егер сіз бос ыдыстарды тастауға шамаңыз келмесе ішіне міндетті түрде бірнеше дән немесе тиындар тастаңыз. Үстел үстіне бос шыны қоймау да осыдан шыққан. Жаңа ай туғанда басыңызды иіп сәлем беріп, сосын ақша немесе алтын, күміс көрсетіп: "Жаңа ай қалай өсіп келе жатса, маған сондай ақша келсін" деп айту керек. Сейсенбі күні қарыз сұраудан аулақ болыңыз, кем дегенде бір ай бойы қарызда жүресіз деген ұғым бар. Әруақытта ақшаңызды әмиянда ұстаңыз. Ақша қалтаңызда қалай болса, солай шашылып жатса кіріс кірмейді. Яғни, бұл ақшаның да өзін баптамайтын жерге барғысы келмейтіндігімен түсіндіріледі. Әмияныңыз жыртылмаған, әрі таза терілерден тігілген болуы керек.

Сонымен қатар әмиянға ақшаларды рет-ретімен және де мыжымай салғаныңыз абзал. Әмияныңызда доллар болмаса тұмар ретінде ескі тиын салып жүріңіз. Келесі ақшаны шақыратын болады. Қалай да болса қолдан келерлік ережелер... Ұстансақ мүмкін біздің де қалтамыз қалыңдар. Не дегенмен қазір көп нәрсе ақшаға келіп тірелуі - ақиқат.

Baq.kz

Сұрақ-жауап

Білгеніңіз дұрыс

Біздің оқырмандарымыздың сұрақтарына Сарыағаш аудандық білім және ғылым қызметкерлері кәсіподағы комитетінің төрағасы Әкімбай Тастанбеков жауап береді.

1.Егер мұғалім «Тарих мұғалімі» мамандығы бойынша жоғары білімі бола тұра бастауыш сыныпқа сабақ берсе, еңбекақы төлеудің жаңа жүйесі бойынша еңбекақысын қалай есептеу керек?

Мұғалімдерді сәйкес тізілімдік топқа жатқызу «Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалардың лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» ҚР білім және ғылым министірінің 13.07.2009 жылы №338 бұйрығымен бекітілген үлгілік біліктілік сипаттамасының негізінде жүзеге асырылады.

«Барлық мамандық мұғалімдері» лауазымы бойынша үлгілік біліктілік сипаттамасымен біліктілігі жоғары деңгейдегі санат жоқ мұғалімнің сәйкес мамандық бойынша білімі болуы тиіс деген талап бекітілді. Біліктілік деңгейі жоғары, бірінші, екінші санатты мұғалімдер үшін мамандығын көрсетпестен жоғары педагогикалық білім болуы тиіс деген біліктілік талабы қойылды.

Осылайша, мұғалімнің лауазымы бойынша біліктілік санаты болғанда ол еңбекақысын біліктілік деңгейі жоғары маман ретінде есептеуді талап етуге құқылы.

2. 24.02.2014 жылы менің және жұмыс берушінің арасында 2 жылға еңбек шартына қол қойылды. Мерзімі өткеннен кейін жұмыс беруші оны белгілі мерзімге дейін ұзарта алады. 2016 жылы енгізілген өзгерістерге байланысты ол оны 1 жылға ұзартты, нәтижесінде белгілі мерзімге дейін ұзартуға сөз берді. Жұмыс берушінің әрекеті дұрыс па?

ЕК-нің 30-б. 1-т. 2) тармағына сәйкес бір жылдан кем емес белгілі бір мерзімге жасалған еңбек шартының мерзімін ұзартудың саны екі реттен аспайды.

Сіздің айтуыңызша, бастапқыда сізбен 2014 жылғы 24 ақпанға дейін екі жылға еңбек шарты жасалды. Аталған еңбек шартының мерзімі өткеннен кейін ол бір жылдан кем емес белгілі мерзімге дейін ұзарта алады.

Аталған жадайда жұмыс берушінің әрекеті дұрыс, себебі еңбек шартының мерзімі өткен кезде жаңа Еңбек кодексі күшіне енді, ол белгілі мерзімге дейін еңбек шартын ұзартуға жол бермейді.